

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2019/2108**(2019. gada 9. decembris),****ar ko atbalsta bioloģiskā drošuma un drošības stiprināšanu Latīņamerikā atbilstīgi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijas 1540 (2004) par masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu neizplatīšanu īstenošanai**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai, kuras III nodaļā ir iekļauts pasākumu saraksts, kuru mērķis ir apkarot šādu izplatīšanu. Šādi pasākumi ir jāveic gan Savienībā, gan trešās valstīs.
- (2) Savienība aktīvi īsteno minēto stratēģiju un veic pasākumus, kas uzskaitīti tās III nodaļā, jo īpaši, piešķirot finanšu līdzekļus, lai atbalstītu konkrētus projektus, kurus īsteno daudzpusējas institūcijas, nodrošinot valstīm tehnisko palīdzību un ekspertīzi attiecībā uz plašu pasākumu klāstu ieroču izplatīšanas novēršanas jomā un veicinot Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes (ANO DP) lomu.
- (3) ANO DP 2004. gada 28. aprīlī pieņēma Rezolūciju 1540 (2004) ("ANO DPR 1540 (2004)"), kas bija pirmais starptautiskais instruments, kurā integrētā un visaptverošā veidā uzmanība pievērsta masu iznīcināšanas ieročiem, to nogādes līdzekļiem un ar tiem saistītiem materiāliem. ANO DPR 1540 (2004) tika noteikti saistoši pienākumi visām valstīm, un minēto pienākumu mērķis ir novērst un kavēt to, ka nevalstiski dalībnieki iegūst piekļuvi šādiem ieročiem un ar ieročiem saistītiem materiāliem. ANO DP arī nolēma, ka visām valstīm jāpieņem un jāievieš iedarbīgi pasākumi nolūkā izveidot iekšzemes kontroli, lai novērstu kodolieroču, ķīmisko un bioloģisko ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšanu, tostarp, ieviešot pienācīgu kontroli pār saistītiem materiāliem.
- (4) Padome 2017. gada 11. maijā pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2017/809 (⁽¹⁾), atbalstot ANO DPR 1540 (2004) īstenošanu. Lēmumā (KĀDP) 2017/809 paredzēto darbību tehniskā īstenošana ir uzticēta ANO Atbrūpošanās lietu birojam (UNODA) sadarbībā ar attiecīgām reģionālām starptautiskām organizācijām, jo īpaši ar Amerikas valstu organizāciju (OAS).
- (5) ANO ģenerālsekretārs atbrūpošanās programmā "Mūsu kopīgās nākotnes nodrošināšana", ar ko viņš nāca klajā 2018. gada 24. maijā, uzsvēra, ka "mums ir jāturpina stiprināt mūsu institūcijas, lai novērstu jebkādu bioloģisko ieroču izmantošanu, tostarp, stiprinot Bioloģisko ieroču konvencijas īstenošanu, un jānodrošina, ka mēs varam panākt adekvātu reakciju gadījumā, kad novēršana neizdodas," un ka ir vajadzīgs "veicināt tāda satvara izveidi, kas nodrošina koordinētu starptautisku reakciju uz bioloģisko ieroču izmantošanu".
- (6) Padome 2019. gada 21. janvārī pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2019/97 (⁽²⁾) par atbalstu Bioloģisko un toksisko ieroču konvencijai ("BTIK") saistībā ar ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai.
- (7) OAS ir sagatavojusi divus projektus, kuru mērķis ir stiprināt vispārējo bioloģisko drošumu un drošību Latīņamerikā.

(¹) Padomes Lēmums (KĀDP) 2017/809 (2017. gada 11. maijs), atbalstot Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijas 1540 (2004) par masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu neizplatīšanu īstenošanu (OV L 121, 12.5.2017., 39. lpp.).

(²) Padomes Lēmums (KĀDP) 2019/97 (2019. gada 21. janvāris) par atbalstu Bioloģisko un toksisko ieroču konvencijai saistībā ar ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai (OV L 19, 22.1.2019., 11. lpp.).

- (8) Saskaņā ar šo lēmumu īstenojamo projektu administrācija un pārvaldība būtu jāuztic OAS/Amerikas Terorisma apkarošanas komitejas (CICTE) Sekretariātam.
- (9) OAS/CICTE Sekretariātam būtu jānodrošina efektīva sadarbība ar attiecīgām starptautiskām organizācijām un struktūrām, piemēram, BTK Īstenošanas atbalsta grupu, ANO DP komiteju, kas izveidota, ievērojot ANO DPR 1540 (2004), Pasaules Dzīvnieku veselības organizāciju un Globālo partnerību pret masu iznīcināšanas ieroču un materiālu izplatīšanu. OAS/CICTE būtu arī jānodrošina projektu, kas īstenoti, pamatojoties uz šo lēmumu, papildināmība un sinerģija ar attiecīgajiem pabeigtiem un pašreizējiem projektiem, ar darbībām Latīņamerikā, ko atbalsta atsevišķas ES dalībvalstis, un ar citām Savienības atbalstītām programmām šajā jomā, tostarp Stabilitātes un miera veicināšanas instrumentu, un ES ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolrisku mazināšanas izcilības centriem,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Lai veicinātu mieru un drošību un efektīvu multilaterālismu globālā un reģionālā mērogā, Savienības cenšas sasniegt šādus mērķus:
- uzlabot likumdošanu un regulatīvo bāzi attiecībā uz bīdāmību un bīdāmību saņēmējvalstīs, pieņemot un īstenojot attiecīgus iedarbīgus tiesību aktus, kas nevalstiskiem dalībniekiem aizliedz ražot, iegūt, turēt īpašumā, attīstīt, transportēt, nodot vai izmantot bioloģiskos ieročus un to nogādes līdzekļus, jo īpaši terorisma nolūkos,
 - uzlabot bīdāmību un bīdāmību saņēmējvalstīs, vairojot informētību attiecīgajās nozarēs, tostarp, īstenojot efektīvus vietējos pasākumus, lai novērstu bioloģisko ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšanu.
2. Lai sasniegtu 1. punktā minētos mērķus, Savienība īsteno šādus projektus:
- tehniska un likumdošanas palīdzība, kuras mērķis ir stiprināt bīdāmuma un bīdāmības regulējumu, nodrošināt šāda regulējuma saskaņošanu ar starptautiskajiem standartiem, un veicināt un stiprināt reģionālo sadarbību,
 - informētības vairošana, izglītība un apmācība par bīdāmumu un bīdāmību.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis").
2. Šā lēmuma 1. panta 2. punktā minētos projektus tehniski īsteno OAS/CICTE Sekretariāts. Tas veic šo uzdevumu Augstā pārstāvja kontrolē. Šajā nolūkā Augstais pārstāvis panāk vajadzīgās vienošanās ar OAS/CICTE Sekretariātu.
3. Detalizēts projektu apraksts ir izklāstīts šā lēmuma pielikumā.

3. pants

1. Finanšu atsauces summa 1. panta 2. punktā minēto projektu īstenošanai ir 2 738 708,98 EUR.
2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā minētās summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.
3. Komisija uzrauga 1. punktā minēto izdevumu pareizu pārvaldību. Šajā nolūkā tā noslēdz finansēšanas nolīgumu ar OAS/CICTE Sekretariātu. Minētajā nolīgumā paredz, ka OAS/CICTE Sekretariātam ir jānodrošina Savienības ieguldījuma publicitāte atbilstoši tā apjomam.

4. Komisija cenšas noslēgt 3. punktā minēto finansēšanas nolīgumu cik drīz vien iespējams pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Komisija informē Padomi par jebkādām grūtībām minētajā procesā, kā arī par finansēšanas nolīguma noslēgšanas datumu.

4. pants

Augstais pārstāvis ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, un to dara, pamatojoties uz OAS/CICTE Sekretariāta sagatavotiem regulāriem ziņojumiem. Minētie ziņojumi ir pamatā Padomes veiktajiem novērtējumiem. Komisija sniedz informāciju par 1. panta 2. punktā minēto projektu finansiālajiem aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.
2. Šis lēmums zaudē spēku pēc 36 mēnešiem pēc 3. panta 3. punktā minētā finansēšanas nolīguma noslēgšanas vai – ja minētajā laikā netiek noslēgts neviens finansējuma nolīgums –, pēc sešiem mēnešiem pēc tā pieņemšanas.

Briselē, 2019. gada 9. decembrī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
J. BORRELL FONTELLES

PIELIKUMS

**PROJEKTI, AR KO ATBALSTA BIOLOĢISKĀ DROŠUMA UN DROŠĪBAS STIPRINĀŠANU LATĪŅAMERIKĀ
ATBILSTĪGI APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS DROŠĪBAS PADOMES REZOLŪCIJAS 1540 (2004) PAR
MASU IZNĪCINĀŠANAS IEROČU UN TO NOGĀDES LĪDZEKĻU NEIZPLATĪŠANU ĪSTENOŠANAI**

1. Ievads un mērķi

1.1. Ievads

Bioloģisko ieroču konvencija stājās spēkā 1975. gadā, un to ir ratificējušas visas Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstis, izņemot vienu (Haiti). Tomēr pēc vairāk nekā četrdesmit gadiem daudzām no šīm minētajām valstīm trūkst iekšzemes tiesiskā un regulatīvā satvara, kas nepieciešams, lai pilnībā īstenotu Bioloģisko ieroču konvenciju. Minētajā konvencijā cita starpā ir noteikti konkrēti bioloģiskā drošuma standarti tādu bakterioloģisko un citu bioloģisko draudu samazināšanai, kuru rezultātā var tikt nodarīts kaitējums dzīvībai uz zemes.

Lai turpinātu centienus novērst šādus draudus, ANO Drošības padome 2004. gadā pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju 1540 ("ANO DPR 2004"). Minētajā rezolūcijā ir noteikts, ka visām valstīm ir jāpieņem un jāievieš iedarbīgi pasākumi nolūkā izveidot iekšzemes kontroli, lai novērstu kodolieroču, ķīmisko un bioloģisko ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšanu. Saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004) normatīvās daļas 3. punkta a) apakšpunktu šādi pasākumi ietver to, ka tiek ieviesta pienācīga kontrole pār saistītiem materiāliem un ka šajā sakarā tiek izstrādāti un saglabāti pienācīgi efektīvi pasākumi, lai uzskaitītu šādus priekšmetus un garantētu to drošību ražošanas, izmantošanas, glabāšanas vai transportēšanas laikā.

Reizi piecos gados 1540 komiteja veic visaptverošu pārskatu par centieniem, ko dalībvalstis īsteno, lai izpildītu saistības saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004). 2016. gada visaptverošā pārskata galīgajā dokumentā tika izdarīti daži svarīgi secinājumi. Pirmkārt, dokumentā norādīts, ka valstis ir panākušas zināmu progresu sensitīvu materiālu drošības garantēšanā un to aizsargāšanā, tomēr šajā jomā joprojām pastāv nepilnības. Otrkārt, komiteja norādīja – centieni uzskaitīt ar bioloģiskajiem ieročiem saistītus materiālus un garantēt to drošību atpakaļ no centieniem, kas vērsti uz to, lai garantētu tādu materiālu drošību, kuri saistīti ar kodolieročiem un ķīmiskajiem ieročiem. Treškārt, komiteja norādīja, ka kopš 2011. gada valstīs nav pieaugusi to pasākumu īstenošana, kuri paredzēti ANO DPR 1540 (2004). Tā rezultātā komiteja secināja, ka valstīm būtu steidzami jārikojas, lai pieņemtu pasākumus nolūkā uzskaitīt ar bioloģiskajiem ieročiem saistītus materiālus un garantēt to drošību.

Incidents, kas saistīts ar patogēna bioloģiskā aģenta introdukciju un iespējamu izplatīšanos – gan tad, ja kāds ir tīši iecerējis nodarīt kaitējumu kādai konkrētai iedzīvotāju grupai, gan arī tad, ja tas notiek dabiskā ceļā –, var Amerikas valstu organizācijas (OAS) reģionā potenciāli radīt ievērojamu kaitējumu cilvēkiem, kā arī būtisku ekonomisko un politisko kaitējumu. Nemot vērā šos iespējamus draudus, OAS ir centusies Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā palielināt gan informētību par bioloģisko drošumu un bioloģisko drošību, gan arī spējas šajās jomās. Piemēram, kopš 2009. gada Amerikas Terorisma apkarošanas komiteja ("OAS/CICTE") ar sava Sekretariāta ("Sekretariāts") starpniecību ir novadījusi vairākus ar bioloģiskiem incidentiem saistītus valsts mēroga krīzes pārvarēšanas pasākumus, kuru mērķis ir palielināt informētību par bioloģiskās drošības apdraudējumiem un pulcēt kopā amatpersonas un aģentūru un organizāciju pārstāvjus, lai tie apgūtu zināšanas par to, kā bioloģiska incidenta gadījumā koordinēt savu atbildes reakciju. Turklāt vairākas OAS dalībvalstis ir īpaši lūgušas Sekretariāta palīdzību, lai izstrādātu vai atjauninātu valstu reaģēšanas plānus bioloģiskās ārkārtas situācijās.

Lai arī šie un citi centieni uzlabot gatavību bioloģiskiem incidentiem un spējas reaģēt uz tiem ir devuši būtiskus rezultātus, tomēr daudzu OAS dalībvalstu iesaistīšanās un ieguldījumi biodrošuma un biodrošības jomā vēl aizvien ir nepietiekami. To atspoguļo nepieciešamās infrastruktūras, spēju un tiesiskā regulējuma trūkums, lai varētu efektīvi atklāt bioloģisku incidentu un reaģēt uz to. Lielais un nesamērīgais nāves gadījumu skaits Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā, ko izraisīja pasaules mēroga H1N1 vīrusa uzliesmojums 2009. gadā, izceļ iepriekšminētās vājās vietas un uzsver nepieciešamību vairāk koncentrēties uz biodrošumu un biodrošību. Piemēram, tiek uzskatīts, ka no H1N1 cūku gripas 2009. gadā mirušo cilvēku skaits Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā bija lielāks no nekā citur pasaulē.

Reģiona valstu valdību ieinteresētības trūkums biodrošuma un biodrošības jautājuma risināšanā izriet no vairākiem faktoriem, tostarp nepietiekamas politikas veidotāju informētības par liela mēroga bioloģiska incidenta draudiem un iespējamām izmaksām; ar drošību saistītas prioritātes, kas savstarpēji konkurē par valsts līmenī pieejamajiem nepietiekamajiem resursiem; un problēmas, kas raksturīgas, veidojot integrētu valsts gatavības un reaģēšanas spēju uz bioloģiskiem incidentiem. Šīs problēmas liecina par to, ka OAS reģionam ir nepieciešama koordinēta reaģēšana uz bioloģiskiem incidentiem. Šādā reaģēšanā būtu jāiesaista dažādi valsts un vietējā līmeņa dalībnieki, tostarp valstu ministrijas (veselība, lauksaimniecība, drošība, tiesiskums, aizsardzība, izlūkošana, transports, ārlietas, starptautiskā tirdzniecība, ekonomika, zinātne un tehnoloģija u. c.), tiesībsaizsardzības kopiena un citi pirmās palīdzības sniedzēji, privātā sektora struktūras (jo īpaši rūpniecība un akadēmiskās aprindas) un pilsoniskā sabiedrība.

1.2. Mērķi

Ar šo trīs gadu projektu CICTE mērķis ir uzlabot biodrošumu un biodrošību saņēmējvalstīs saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004), jo īpaši, nosakot un ieviešot efektīvus pasākumus, lai novērstu bioloģisko ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšanu.

Tehniskā palīdzība un sadarbība ar dalībvalstīm, kas atbalsta projekta vispārējo mērķi, būs balstīta uz šādiem galvenajiem mērķiem:

- stiprināt biodrošuma un biodrošības standartus saņēmējvalstīs,
- nostiprināt tiesiskos un regulatīvos satvarus biodrošuma un biodrošības jomā un saskaņot tos ar spēkā esošajiem starptautiskajiem standartiem,
- nostiprināt sadarbību un kooperāciju, jo īpaši, īstenojot 1540 salīdzinošās izvērtēšanas pasākumus,
- veicināt pastāvīgu apmācību biodrošuma un biodrošības jomā.

2. Īstenošanas aģentūras izraudzīšanās un koordinācija ar citām attiecīgām finansēšanas iniciatīvām

2.1. Īstenošanas aģentūra – Amerikas valstu organizācija (OAS)

OAS aktīvi atbalsta dalībvalstu centienus kodolieroču neizplatīšanas jomā Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas valstīs kopš 2005. gada. CICTE Sekretariātam 2010. gadā tika piešķirtas īpašas pilnvaras izstrādāt programmu ANO DPR 1540 (2004) īstenošanas atbalstam. Tādējādi tika izveidota stratēģiska partnerība starp ANO Atbrūpošanās lietu biroju (UNODA), Rezolūcijas 1540 komitejas ekspertu grupu un OAS/CICTE sekretariātu, lai īstenotu tehniskās palīdzības un spēju veidošanas izmēģinājuma projektu Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā nolūkā atvieglot dalībvalstu centienus īstenot dažādās jomās, uz kurām attiecas ANO DPR 1540 (2004).

Viens no OAS/CICTE galvenajiem mērķiem ir bijis sadarboties ar valstīm, kuru valdības ir pilnībā iesaistītas ķīmiskās, bioloģiskās, radioloģiskās un kodolaizsardzības ("CBRN") materiālu fiziskā aizsardzībā un uzskaitē, kas ir daļa no minēto valstu neizplatīšanas centieniem. Vēl viens mērķis ir bijis censties palīdzēt saņēmējvalstīm īstenot ANO DPR 1540 (2004), apzinot konkrētas vajadzības un izaicinājumus, lai pielāgotu legīslatīvo palīdzību un specializētas spēju veidošanas darbības, kuru mērķis ir stiprināt dalībvalstu preventīvo satvaru pret to, ka nevalstiskie dalībnieki izmanto CBRN materiālus.

Reģionālajam satvaram, ko nodrošina OAS, piemīt salīdzinošas priekšrocības draudu transnacionālā rakstura dēļ, kas neizbēgami ietver sadarbību starp kaimiņvalstīm, lai stātos pretī minētajiem izaicinājumiem. CICTE reģionālā pieeja šiem jautājumiem nodrošinās konsekveni tā, lai nedublētos centieni un tā varētu maksimāli palielināt efektivitāti. Šajā sakarā OAS, kas ir primārā reģionālā organizācija Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā, atrodas unikālā pozīcijā attiecīgajā puslodē, lai parādītu efektivitāti, pateicoties esošajam valstu kontaktpunktu tīklam, kā arī pateicoties tam, ka tai ir plaša klātbūtne visā reģionā un tā spēj strādāt šajā jomā ar ierosinātajām saņēmējvalstīm.

Vispārīgāk runājot, OAS/CICTE ir cieši sadarbojusies ar vairāku OAS dalībvalstu valdībām un sasniegusi ievērojamus rezultātus biodrošuma un biodrošības jomā. Piemēram, OAS/CICTE dalībvalstīm ir palīdzējusi dažādos veidos, piemēram:

- izstrādājot 1540 valstu rīcības plānus un stiprinot tiesisko un regulatīvo satvaru,

- veidojot spējas, lai novērstu un apkarotu kodolmateriālu, radioloģisko, ķīmisko un bioloģisko materiālu tirdzniecību un kontrabandu,
- veicinot efektīvas prakses apmaiņu, izmantojot salīdzinošās izvērtēšanas metodoloģiju, un
- sekmējot koordināciju politiskajā līmenī, lai apzinātu reģionālās un apakšreģionālās sadarbības jomas.

2.2. Koordinācija ar citām attiecīgajām finansēšanas iniciatīvām

Parasti OAS/CICTE savas darbības koordinē ar citām aģentūrām un organizācijām, kas saņem līdzekļus gan no vienām un tām pašām, gan citām līdzekļu devējām valdībām un starptautiskajām struktūrām. Runājot par organizācijām, kuras saņem Eiropas Savienības atbalstu darbam, kas saistīts ar šajā projektā ierosinātajām darbībām, projekts tieši attiecas uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbruņošanās lietu biroju (UNODA), Rezolūcijas 1540 komiteju un tās ekspertu grupu, kā arī Bioloģisko ieroču konvencijas Īstenošanas atbalsta grupu (BWC-ISU), un ir vērts atzīmēt, ka OAS/CICTE ar tām jau cieši sadarbojas. Lai nodrošinātu, ka visi centieni ir papildinoši, un izvairītos no dublēšanās, koordināciju ar šīm struktūrām veiks OAS galvenajā mītnē bāzēta vadības grupa, un projekta darbības tiks pieskaņotas ANO DPR 1540 (2004) un BWC paredzētajām saistībām.

Šajā sakarā OAS/CICTE uzskata, ka projekts nepārprotami ir saskaņā ar 2019. gada Eiropadomes lēmumu atbalstīt Bioloģisko ieroču konvencijas īstenošanu ārpus Eiropas Savienības ("lēmums"). Ierosinātais projekts papildinātu lēmumu, palīdzot mazināt bioloģisko un toksisko ieroču izplatīšanas draudus reģionā. Tādējādi projektā tiktu ņemta vērā straujā attīstība dzīvības zinātņu jomā, lai nodrošinātu, ka valdību tiesiskie un regulatīvie satvari šādu draudu apkarošanai atbilst pašreizējiem starptautiskajiem standartiem. Tā rezultātā projekts palīdzētu nodrošināt, ka OAS dalībvalstis ir labi sagatavojušās ātri reaģēt uz jebkādiem iespējamiem draudiem.

Kas attiecas uz politikas izstrādi, OAS/CICTE turpinās darbu šajā jomā ar savu regulāro sesiju un OAS Pastāvīgās padomes Puslodes drošības komitejas starpniecību.

Šā priekšlikuma galvenais mērķis ir uzlabot biodrošumu un biodrošību saņēmējvalstīs, palielinot informētību un spēju veidošanu attiecīgajās nozarēs saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004), tostarp, īstenojot efektīvus vietējos pasākumus nolūkā novērst bioloģisko ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšanu. Šie centieni būs vērsti uz dzīvības zinātņu zinātniekiem biodrošuma un biodrošības jomā publiskajā un privātajā sektorā, kā arī politikas veidotājiem un likumdevējiem. Darbības ietver apmācību kursus dzīvības zinātņu zinātniekiem saņēmējvalstīs, kā arī tiešsaistes apmācību kursa izstrādi, lai reģionā sasniegtu vēl vairāk saņēmēju. OAS/CICTE šīs darbības veiks, tās koordinējot ar mūsu stratēģiskajiem partneriem, un, kā norādīts metodoloģijas iedaļā, attiecībā uz ļoti specializētu apmācību un uzdevumiem OAS var arī noslēgt līgumu par īstermiņa atbalstu (eksperti, pasniedzēji un pētnieki), un tā sadarbosies ar saviem partneriem minētajās jomās (tostarp BWC-ISU, UNODA, OIE un Eiropas Savienību) un akadēmiskajām aprindām, lai nodrošinātu, ka personāls atbilst visām tehniskajām prasībām, tostarp, ja iespējams, balstoties uz minēto organizāciju uzturētajiem sarakstiem.

3. Projekta apraksts

3.1. Apraksts

Mūsu priekšlikuma mērķis ir uzlabot biodrošumu un biodrošību saņēmējvalstīs saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004) un vēl vairāk palielināt saņēmējvalstu spēju efektīvi paredzēt tādus liela mēroga incidentus, kuros iesaistīti bioloģiskie aģenti un kuri ir vai nu cilvēka izraisīti, vai notiek dabiskā ceļā, un reaģēt uz tiem. Projekts arī palīdzētu uzlabot starpāģentūru un starptautisko sadarbību un informācijas apmaiņu starp OAS dalībvalstīm, lai sagatavotos bioloģiskiem incidentiem un reaģētu uz tiem. Turklāt projekts tiecas novērst likumdošanas nepilnības, kas pašlaik pastāv dažās mērķa valstīs, un papildināt centienus īstenot BWC.

Projekts apvienos līdz pat astoņu OAS dalībvalstu atbildīgās iestādes, attiecīgos privātā sektora un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus un kvalificētus starptautiskos ekspertus nolūkā izpētīt pasākumus, ko var veikt, lai nodrošinātu labākas biodrošuma un biodrošības spējas minētajās valstīs un plašāk OAS reģionā. Projektā tiks izmantota divējāda pieeja, kas ietver gan valstu, gan apakšreģionālās darbības. Projektā tiks izmantoti Sekretariāta iepriekšējo pieredzi darbā ar šiem jautājumiem Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā, kā arī tā stabilo kontaktu un partneru tīklu (jo īpaši publiskajā sektorā). Valsts līmeņa centieni būs vērsti uz darbu ar atsevišķām OAS dalībvalstīm, lai uzlabotu valstu spējas, izstrādātu tiesību aktus un noteikumus un veidotu katrai valstij specifiskus rīcības plānus operatīvo spēju stiprināšanai.

Reģionālajā līmenī spēju veidošanas darbības būs vērstas uz informācijas un labas prakses apmaiņas veicināšanu, kā arī reģionālas pieejas strukturālo, materiālo un funkcionālo parametru definēšanu.

Turklāt projektā tiks izmantots "salīdzinošās izvērtēšanas" process, kas ir izstrādāts pēdējos gados un saskaņā ar kuru valstis brīvprātīgi vienojas sadarboties, lai novērtētu savas savstarpējās stiprās puses un trūkumus ANO DPR 1540 (2004) saistību izpildē un apzinātu efektīvu praksi un jomas pastāvīgai divpusējai sadarbībai. Pēc nesekmīgiem 1540 saistību izpildes salīdzinošās izvērtēšanas procesiem starp Čīli un Kolumbiju (2017. gadā), Dominikānas Republiku un Panamu (2019. gadā), kā arī visnenāk – starp Paragvaju un Urugvaju (2019. gadā) mēs ierosinām nodrošināt īpašu papildu palīdzību un sadarbības darbības attiecībā uz šīm trim valstu kopām. To darot, mēs tiektos veikt pēcpasākumus saistībā ar šīm ciešajām divpusējām saitēm, kas izveidotas starp šīm valstīm salīdzinošās izvērtēšanas procesā, un censtos vēl vairāk veicināt šo valstu parādīto apņemšanos turpināt 1540 sadarbību, kas pārsniedz sākotnējās salīdzinošās izvērtēšanas procesus. Mēs arī ierosinātu veicināt papildu salīdzinošās izvērtēšanas procesus reģionā, īpašu uzmanību pievēršot biodrošumam un biodrošībai attiecībā uz tām valstīm, kuras vēl nav īstenojušas šādus procesus, piemēram, Meksiku un potenciāli citiem partneriem reģionā. Visbeidzot, mēs tiektos pārskatīt esošos salīdzinošās izvērtēšanas procesus, lai veicinātu un uzlabotu nepārtrauktu sadarbību starp valstīm, veicinātu paraugpraksi un sekmētu praksi publicēt tehniskos dokumentus (papildus valstu iesniegtajiem galīgajiem ziņojumiem) nolūkā ņemt vērā šajos forumos gūtos panākumus.

3.2. Metodoloģija

3.2.1. Organizatoriskā struktūra

Šo projektu, koordinējot ar OAS dalībvalstīm un ar to atbalstu, īsteno OAS/CICTE. OAS/CICTE projekta vadības grupas sastāvā būs trīs personāla locekļi un administratīvais/finanšu atbalsta asistents; tā būs bāzēta OAS galvenajā mītnē Vašingtonā, veiks darbības, koordinējot ar ārštata līgumdarbiniekiem, atkarībā no īpašām izpildāmām darbībām, un būs CICTE izpildsekretāra vispārējā uzraudzībā un vadībā.

Ārštata līgumdarbinieku vidū būs juridiskais eksperts, kas īsteno projekta leģislatīvās palīdzības daļu. Attiecībā uz ļoti specializētu apmācību un uzdevumiem OAS var arī noslēgt līgumu par īstermiņa atbalstu (eksperti, pasniedzēji un pētnieki) no citu tehnisko partneru organizāciju ekspertu sarakstiem, tostarp BWC-ISU, UNODA, OIE un Eiropas Savienības.

Sākumā OAS/CICTE programmas vadības grupa koordinēs tieši ar dalībvalstu valsts iestādēm, kas iepriekš ir lūgušas atbalstu saistībā ar ANO DPR 1540 (2004). Vairākos gadījumos OAS jau ir sadarbības līgumi, lai palīdzētu dalībvalstīm tajās Rezolūcijas 1540 īstenošanas jomās, kas veidos tehniskās palīdzības pamatu.

3.2.2. Tehniska pieeja

Leģislatīvās un tehniskās palīdzības lūgumiem stiprināt biodrošuma un biodrošības regulējumu vispirms būs nepieciešams esošo tiesību aktu un regulējuma izvērtējums un analīze, ko leģislatīvu un tehniskās palīdzības misiju veidā veiku juridisks speciālists, koordinējot ar projekta vadības grupu un attiecīgajām saņēmējvalsts iestādēm, lai konstatētu konkrētus trūkumus un valstu prioritātes. Pamatojoties uz minēto novērtējumu, ar šo projektu tieši atbalstīs īpašus pasākumus, kas saistīti ar leģislatīviem un regulatīviem uzlabojumiem biodrošuma un biodrošības jomā un kas jāīsteno prioritārā kārtā, un tie varētu ietvert:

— esošo tiesību aktu un regulējuma analīzi saņēmējvalstīs, lai konstatētu konkrētus trūkumus,

- eksporta kontroles saraksta sagatavošanu un pieņemšanu,
- valsts rīcības plāna reaģēšanai uz bioloģiskajiem apdraudējumiem sagatavošanu un pieņemšanu,
- valstu pamatnostādņu sagatavošanu bioloģisko aģentu aizsardzībai pret nejaušu vai apzinātu izplatīšanu un to pienācīgai un drošai uzglabāšanai un transportēšanai, tostarp to iekšējai drošībai.

Pasākumi reģionālās sadarbības veicināšanai un stiprināšanai ietvertu:

- turpmāku spēju veidošanas un sadarbības pasākumu izstrādi tām reģiona valstīm, kuras saistībā ar Rezolūcijas 1540 īstenošanu ir veikušas salīdzinošās izvērtēšanas pasākumus,
- papildu salīdzinošās izvērtēšanas pasākumus ar spēcīgu uzsvaru uz biodrošumu un biodrošību,
- tehniskās dokumentācijas izstrādi un publicēšanu saistībā ar salīdzinošās izvērtēšanas pasākumiem.

Informētības palielināšanai, izglītošanai un apmācībai saistībā ar šā priekšlikuma biodrošuma un biodrošības aspektu, kas jāveic līdztekus tehniskās un leģislatīvās palīdzības aspektam, katrā no saņēmējvalstīm tiks organizēts apmācības kurss. Šos apmācības kursus koordinēs OAS/CICTE vadības grupa un vadīs starptautiski eksperti. Šie kursi kalpos tam, lai varētu spējas un izveidotu pasniedzēju grupu no dažādiem saņēmējvalstu zinātniskiem institūtiem, kuri spēs izplatīt zināšanas par biodrošuma un biodrošības principiem, laboratorijas paraugpraksi, paņēmienus un metodes biorisku pārvaldībai laboratorijās un pētniecības institūtos.

OAS/CICTE strādās ar akadēmisko aprindu pārstāvjiem un pētniekiem, lai izstrādātu tiešaistes kursu, kas sniegs ieguldījumu pašreizējo līdzekļu uzlabošanā turpmākai zināšanu un informētības izplatīšanai biodrošuma, biodrošības un bioētikas jomā dzīvības zinātņu akadēmisko aprindu pārstāvju, skolotāju, studentu un pētnieku, un citu ieinteresēto personu vidū.

Turklāt tehniskās un leģislatīvās palīdzības misiju laikā un priekšlikumā iekļauto reģionālo un apakšreģionālo pasākumu laikā tiks veikti atbalsta un izpratnes veicināšanas pasākumi par biodrošuma, biodrošības, ANO DPR 1540 (2004) un BTIK īstenošanu starp politikas veidotājiem, parlamentāriešiem un nozares pārstāvjiem.

3.2.3. Dzimumu līdztiesība

OAS/CICTE ar savu programmu "1540" sniedz nozīmīgu atbalstu dalībvalstīm, palīdzot tām veidot spējas, lai īstenotu ANO DPR 1540 (2004) un apkarotu izplatīšanu, kā arī lai veicinātu dzimumu līdztiesību. Visi šie rezultāti palīdz sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus un papildina OAS dalībvalstu centienus īstenot attiecīgos instrumentus globālās atbrūšanās un neizplatīšanas režīma jomās.

OAS/CICTE nodrošinās dzimumu līdztiesību darbā pieņemšanas procesā, lai palīdzētu projekta saņēmējvalstīm, un mudinās saņēmējvalstis jēgpilni iesaistīt sievietes visos projekta posmos. Vienmēr tiek pieliktas īpašas pūles iekļaut dzimumu līdztiesību un izvirzīt sievietes apspriežamo tematu centrā.

3.2.4. Ārējā koordinācija

Papildus koordinācijai un sadarbībai ar valstu iestādēm visā reģionā OAS šā projekta īstenošanā koordinēs un sadarbosies arī ar citām iestādēm un organizācijām. Turpmāk uzskaitītās struktūras varētu būt spējīgas sniegt atbalstu konkrētos jautājumos un palīdzēt popularizēt iniciatīvu reģionā:

- Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbrūšanās lietu birojs (UNODA), tostarp Bioloģisko un toksisko ieroču konvencijas īstenošanas atbalsta grupa,
- Drošības padomes komiteja, kura izveidota saskaņā ar ANO DPR 1540 (2004), un tās ekspertu grupa,
- Pasaules Dzīvnieku veselības organizācija (OIE),
- Pasaules Veselības organizācija (PVO), tostarp Amerikas Veselības organizācija (PAHO),

- pilsoniskās sabiedrības organizācijas, akadēmiskās aprindas un privātā sektora organizācijas, kuru mērķi saskan ar šā priekšlikuma mērķiem, tostarp *Sandia* nacionālā laboratorija; *Subcomisión de Bioseguridad y Bioscustodia de la Asociación Argentina de Microbiología*; *James Martin* centrs *CNS*; *Asociación Latinoamericana de Biocontención y Biocustodia*.

3.3. Projekta mērķi un pasākumi

Mērķis Nr. 1. Stiprināt biodrošuma un biodrošības standartus saņēmējvalstīs.

Atbalsta darbības

- Darbība Nr. 1.1.: īstenot tehniskās palīdzības misiju katrā valstī ar iesaistītajām biodrošuma un biodrošības aģentūrām, lai izvērtētu vajadzības un sagatavotu novērtējuma ziņojumu.
- Darbība Nr. 1.2.: ņemot vērā vajadzības un līdzekļus, veicināt apmācību vienā no turpmāk minētajām jomām vai abās: eksporta kontroles saraksta pieņemšana vai valsts rīcības plāna pieņemšana, lai reaģētu uz bioloģiskajiem apdraudējumiem. Sagatavot novērtējuma ziņojumu.
- Darbība Nr. 1.3.: sagatavot valstu pamatnostādnes bioloģisko aģentu aizsardzībai pret nejaušu vai apzinātu izplatīšanu, kā arī valstu pamatnostādnes attiecībā uz to pienācīgu un drošu uzglabāšanu un transportēšanu, tostarp to iekšējo drošību.

Gaidāmie rezultāti

- Sagatavots novērtējuma ziņojums ar ieteikumu katrai valstij un aģentūrai.
- Izveidots eksporta kontroles saraksts atbilstīgi valstu vajadzībām.
- Sagatavots novērtējuma ziņojums pa valstīm par valsts rīcības plānu un/vai pamatnostādnēm par to, kā reaģēt uz bioloģiskiem apdraudējumiem, par drošu uzglabāšanu un transportēšanu.

Mērķis Nr. 2. Juridiska un regulatīvā sistēma biodrošuma un biodrošības jomā nostiprināta un saskaņota ar esošajiem starptautiskajiem standartiem.

Atbalsta darbības

- Darbība Nr. 2.1.: pārskatīt esošās legīslatīvās un regulatīvās sistēmas katrā saņēmējvalstī, lai konstatētu trūkumus un prioritārās vajadzību jomas.
- Darbība Nr. 2.2.: pēc vajadzības sniegt legīslatīvu atbalstu, tostarp tiesību aktu un regulējuma izstrādē, lai ieviestu eksporta kontroles sarakstus un/vai valstu rīcības plānus.
- Darbība Nr. 2.3.: apkopot un publicēt dokumentu ar pamatnostādnēm par laboratorijas paraugpraksi, paņēmieniem un metodēm bioloģiskā riska pārvaldībai laboratorijās un pētniecības institūtos un izplatīt to, lai veicinātu informētību par paraugpraksi attiecīgo ieinteresēto personu starpā.

Gaidāmie rezultāti

- Vismaz viena legīslatīvās palīdzības misija katrā valstī, ar ko sniedz atbalstu saistībā ar eksporta kontroles saraksta un/vai valsts rīcības plānu, un/vai atbilstīgu tiesību aktu/regulējuma izstrādi.
- Publicēta laboratorijas paraugprakse ar dažādiem komponentiem: akadēmisko, paņēmieniem un dažādām metodēm.

Mērķis Nr. 3. Nostiprināta sadarbība un kooperācija, jo īpaši, īstenojot 1 540 salīdzinošās izvērtēšanas pasākumus.

Atbalsta darbības

- Darbība Nr. 3.1.: veicināt līdz trim jauniem salīdzinošās izvērtēšanas pasākumiem ar spēcīgu uzsvāru uz biodrošumu un biodrošību.

- Darbība Nr. 3.2.: sarīkot trīs divpusējus seminārus, lai veiktu turpmākus pasākumus saistībā ar salīdzinošās izvērtēšanas pasākumiem, kas jau veikti reģionā saistībā ar Rezolūcijas 1540 īstenošanu.
- Darbība Nr. 3.3.: izstrādāt un publicēt tehnisko dokumentāciju saistībā ar salīdzinošās izvērtēšanas pasākumiem.
- Darbība Nr. 3.4.: organizēt reģionālu konferenci par biodrošumu un biodrošību, lai cita starpā palielinātu koordināciju un veicinātu informācijas apmaiņu.
- Darbība Nr. 3.5.: organizēt reģionālu konferenci par ANO DPR 1540 (2004) īstenošanas statusu Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā.

Gaidāmie rezultāti

- Veicināti salīdzinošās izvērtēšanas pasākumi attiecībā uz sešām saņēmējvalstīm.
- Izstrādāts un publicēts ziņojums par salīdzinošo izvērtēšanu attiecībā uz Čīli / Kolumbiju, Dominikānas Republiku / Panamu un Paragvaju / Urugvaju.
- Palielināta koordinācija starp saņēmējvalstu aģentūrām, kas saistītas ar biodrošumu un biodrošību.

Mērķis Nr. 4. Veicināt pastāvīgu apmācību biodrošuma un biodrošības jomā.

Atbalsta darbības

- Darbība Nr. 4.1.: katrā no saņēmējvalstīm izveidot biodrošuma un biodrošības apmācītāju tīklu.
- Darbība Nr. 4.2.: plānot un izstrādāt apmācības moduli zinātniekiem, lai samazinātu risku, ka viņu veikto pētījumu laikā, iespējams, tiek ļaunprātīgi izmantoti materiāli un iekārtas.
- Darbība Nr. 4.3.: koordinēt ar atbilstīgiem valsts apmācības institūtiem, lai veicinātu to, ka akadēmiskajās mācību programmās tiek iekļauti moduļi un/vai materiāli, kas saistīti ar biodrošumu un biodrošību, tostarp ANO DPR 1540 (2004) un BTIK īstenošanu.
- Darbība Nr. 4.4.: organizēt un sarīkot līdz astoņām mācību sesijām par biodrošumu un biodrošību (pa vienai katrā saņēmējvalstī).

Gaidāmie rezultāti

- Katrā valstī izveidots pasniedzēju un speciālistu tīkls biodrošuma un biodrošības jomā.
- Izveidoti atklāti tiešsaistes kursi un sarīkoti seši kursi.
- Zinātnieki no aģentūrām, kas saistītas ar biodrošumu un biodrošību, apmācīti saņēmējās valstīs.

4. Atbalsta saņēmēji

Tiešie atbalsta saņēmēji saistībā ar 1. līdz 4. mērķi ir valstu institūti un iestādes, kas atbildīgas par biodrošumu un biodrošību katrā saņēmējvalstī (līdz astoņām valstīm atkarībā no saņemtā finansējuma: Argentīna, Čīle, Kolumbija, Dominikānas Republika, Meksika, Panama, Paragvaja un Urugvaja). Izveidojot tiešsaistes kursus un iekļaujot šos tematus universitāšu mācību programmā, tiks sasniegts pat vēl plašāks atbalsta saņēmēju klāsts.

5. Eiropas Savienības atpazīstamība

OAS/CICTE nodrošinās to, ka visās projekta darbībās ar dažādiem līdzekļiem tiks atzīts Savienības finansiālais atbalsts projektam. ES atbalstu izcels paziņojumi presei, sociālie mediji un intervijas ziņu medijos par plašas ievērības pasākumiem. Visas saņēmējām valstīm ziedotās iekārtas, iespieddarbi vai datoru programmatūra tiks marķēti kā Savienības finansēti. Projekta personāls pie visām cepurēm, darba apģērbiem vai formas tērpiem kā skaidru apliecinājuma metodi pieprasīs ES logo un/vai karogu. Savienības atbalsts tiks labi publiskots un būs redzams OAS tīmekļa vietnēs un publikācijās, kas saistītas ar projektu un atbalstītajām programmām.

6. Ilgums
Projekta paredzētais ilgums ir 36 mēneši.
 7. Vispārīgā struktūra
Projekta tehnisko īstenošanu veiks OAS/CICTE ar tās esošās programmas "1540" starpniecību.
 8. Partneri
OAS/CICTE īsteno projektus partnerībā ar valsts iestādēm saņēmējvalstīs, sadarbojoties ar stratēģiskajiem partneriem.
 9. Ziņošana
Aprakstoši progresa ziņojumi un finanšu statuss tiks iesniegts reizi ceturksnī, lai dotu iespēju adekvāti un savlaicīgi veikt uzraudzību un izvērtēšanu, un OAS/CICTE uzturēs ciešu saziņu ar līdzekļu devēju.
-